

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Gânduri de Crăciun.

Vin sărbătorile iubirei creștinești vă aduceți aminte deci de porunca nouă, cum zice Mântuitorul: „ca să vă iubiți unul pe altul; precum v'am iubit eu pe voi, și voi să vă iubiți unul pe altul. Din aceasta vor cunoaște toți, că sunteți ucenicii mei, de veți avea dragoste între voi.”

Sfintele Sărbători ale Crăciunului sunt prilejul cel mai potrivit nu numai a simți aceasta iubire creștinească dară a o și documenta prin fapte.

Aduceți-vă aminte că nu e suferință mai sfâșietoare, de cât a micușilor cari n'au apucat încă nimic bun din viață, poate numai suferința părinților lor e și mai mare, cari își văd sforțările și virtuțile zădărnicate de cauze cu totul străine de voința și puterile lor, ne putând face nimica pentru bucuria odrezlelor lor iubiți.

Aduceți-vă aminte când vă încărcăți brazii cu jucării, adesea pentru un singur copil și de aceia, cari n'au pe nimenea să

le facă cât de mică bucurie în ziua sărbătoarei iubirii creștinești, ori nu sunt în stare să la dea chiar și o bucăică de pâine proaspătă.

Aduceți-vă aminte voi carii vă petreceți în saloane bine încălzite și vă umpleți de bunătați în prisosință și poata de multe ori fără cumpăt și de micușii ne favorizați de soarte, prindeți-vă pentru o clipă inima voastră și gândiți-vă că fericirea, așa cum a creat Dumnezeu pe om, nu stă în imensitatea mulțumirii tale, ci mai mult în fășia de senin ce știi să străcori în inimile amărite și îndreptăți-vă cu cât de puțin spre copiii nenorociți, spre elevii buni și sărmani la școli, la căminuri, la gazde, în odăile joase fără lumina, fără aer și fără căldură, unde atâtea vieți abia răsărite se frământă, se sbat se duc, pentru cari voi veți da seamă cari ați fi potut da o rază de cât de puțină iubire adevărată creștinească și nici atâta nu ați făcut.

Neamurile după trup și nașterea lui Isus.

Sf. Evanghelie a Domnului Isus Hristos dela Mateiu

(Cap. 1. 1—25.)

1. Cartea neamului lui Isus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avram.

2. Avram a născut pe Isac, iară Isac a născut pe Iacob, iară Iacob a născut pe Iuda și pe frajii lui.

3. Iară Iuda a născut pe Fares și pe Zara din Tamar, iară Fares a născut pe Esrom, iară Esrom a născut pe Aram.

4. Iară Aram a născut pe Aminadab, iară Aminadab a născut pe Salmon.

5. Iară Salmon a născut pe Booz din Rahel, iară Booz a născut pe Obed din Ruth, iară Obed a născut pe Iesse.

6. Iară Iesse a născut pe David împăratul. Iară David împăratul a născut pe Solomon din muierea care a fost alui Urie.

7. Iară Solomon a născut pe Roboam, iară Roboam a născut pe Abia, iară Abia a născut pe Asa.

8. Iară Asa a născut pe Iosafat, iară Iosafat a născut pe Ioram, iară Ioram a născut pe Ozie.

9. Iară Ozie a născut pe Ioatam, iară Ioatam a născut pe Ahaz, iară Ahaz a născut pe Ezechie.

10. Iară Ezechie a născut pe Manase, iară Manase a născut pe Amon, iară Amon a născut pe Iosie.

11. Iară Iosie a născut pe Iehonia și pe frajii lui la mutarea Vavilonului.

12. Iară după mutarea Vavilonului Iehonia a născut pe Salatiel, iară Salatiel a născut pe Zorobabel.

13. Iară Zorobabel a născut pe Abiud, iară Abiud a născut pe Eliachim, iară Eliachim a născut pe Azor.

14. Iară Azor a născut pe Sadoc, iară Sadoc a născut pe Ahim, iară Ahim a născut pe Eliud.

15. Iară Eliud a născut pe Eliazar, iară Eliazar a născut pe Matan, iară Matan a născut pe Iacob.

A apărut cea mai ieftină carte de rugăciuni pentru pruncii școlari sub titlul: „*Inchinăciunile Creștinului*“ Prețul 4 Lei. Se poate comanda la Librăria Asociațiunii maramureșene în Sighet (Piața Unirii 25).

16. Iară Iacob a născut pe Iosif bărbatul Mariei^{a)} din carea s'a născut Isus^{b)} carele se zice Hristos.^{c)}

17. Deci toate neamurile dela Avram până la David neamuri patrusprezece; și dela David până la Mutarea Vavilonului neamuri patrusprezece; și dela mutarea Vavilonului până la Hristos neamuri patru-sprezece.

18. Iară nașterea lui Isus Hristos așa a fost, că fiind logodită muma lui Maria cu Iosif, mai înainte de a trăi ei împreună, s'a aflat având în pântecede dela Spiritul Sfânt.

19. Iară Iosif, bărbatul ei, fiind drept și nevrând să o vădească, a vrut să o lase pe ascuns.

20. Și cugetând el acestea, iată îngerul Domnului i s'a arătat în vis, zicând: „Iosife fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria muierea ta, căci ce s'a născut într'insa dela Spiritul Sfânt este.“

21. Și va naște fiu, și vei chema numele lui Isus, căci acesta va mântui pe poporul său de păcatele lui.“

22. Iară acestea toate s'au făcut ca să se îplinească ce s'a zis de Domnul prin prorocul ce zice:

23. „Iată fecioara în pânteca va lua și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel“, ce se tâlcuește: cu noi Dumnezeu.

24. Și sculându-se Iosif din somn, a făcut pe cum i-a poruncit îngerul Domnului și a luat pe muierea sa.

25. Și nu o a cunoscut pe ea când a născut pe fiul ei cel întâiu născut,^{d)} și a chemat numele lui Isus.

a) Iosif a fost neam de aproape cu Preacurata Fecioară, de aceea e pus în cartea neamurilor, unde nu se puneau muierii. Isus căruia Iosif i-a fost numai tată îngrijitor, se spune că s'a născut din Maria spre deosebire de ceilalți la cari li se numește ca născător tată. b) Isus este nume jidovesc și înseamnă mântuitor (...și vei chema numele lui Isus, căci acesta va mântui pe poporul său de păcatele lui.“ Stilul 21 din acest cap.) c) Hristos e nume grecesc și înseamnă uns. Pe jidoeste se zice Mesia.

d) Maria a avut un singur copil, pe Isus. În limba jidovdască se numește întâiu născut ori ce copil, care a venit mai întâiu pe lume, și dacă după el nu au mai fost alții.

Viflaimul, unde s'a născut Hristos.

Orașelul *Viflaim*. (casa pâinei), numit *altcum* și *Viflaim—Efrata*, se găsește cam în mijlocul pământului lui Iuda. În vechime se numea și orașul lui David, de oarece regele David încă s'a născut aici. Oraș mare n'a fost nici când. astăzi este numai un sat cam cu 3—4 mii locuitori, însă fiindcă Hristos s'a născut aici, a ajuns să fie cunoscut numele lui în toată lumea. Zace la o depărtare de două ceasuri dela Ierusalim spre miazăzi, pe latura răsăriteană a șoselei Hebronului pe o înălțime, de unde pare a stăpâni văile și colinele din acel ținut. Imprejurimea-i frumoasă și roditoare cu deosebire în struguri și smochine. La o distanță de 200 pași găsim un întreit clastru în formă de cetățuie cu o biserică mare și frumoasă. În aceasta biserică se află peștera, în care s'a născut Isus. Creștinii cei dintâi, asupra grajdului ce părea ca o peșteră, au zidit o bisericuță. La acest loc vineau credincioșii din cele mai mari depărtări ca să se închine misterului intrupării Domnului.

Împăratul Hadrian vrând să instrăineze pe Creștini dela cinstitirea acestui loc, a rădicat statua idolească a zeității păgâne Adonis, poruncind a se face aici slujbe păgânești. Necinstitirea în acest mod a acestui loc a ținut până a ajuns împărat Constantin cel Mare. Evlavioasa mamă a împăratului, sf. Elenă a poruncit să se dărime statua idolească și în locul ei a zidit o biserică pompoasă, care poartă numele Preasfintei Fecioare Maria. În naia bisericii sunt 44 stâlpi corintieni, acoperișul construit din grinzi de chedri și învălit cu metal. Sub altarul de frunte și sub sanctuar se găsește peștera, în care s'a născut Isus, unde, de cătră miazănoapte cobori pe 16 iar de cătră miazăzi pe 13 trepte. Insași peștera este lungă de 39 coși și unde-i mai lată are 12 coși, este proptită cu 3 stâlpi puternici de porfir ca să fie scutită de surupare. Pe jos este pardosită cu lespezi de marmoră albă, pereții și boltitură sunt căptușiți cu marmoră și învăliși cu perdele de mătasă.

Are trei altare. Cel din spre răsărit este o measă de marmoră cu 305 lămpi de argint (cea mai prețioasă e dăruită de Ludovic XII. regele Franței), cari imprăștie pe jos o lumină orbitoare. Acest loc se socotește a fi

acele, unde sfânta Fecioară a născut pe Pruncul Isus, și este împodobit cu o stea ce are 15 raze purtând inscripția: „Hic de Virgine Maria Iesus Christos natus est“ (Aici s'a născut Isus Hristos din Fecioara Maria.) De aici cam la patru pași, în câțva mai în jos de treptele de miazăzi, este o încăpere scobită în stâncă, unde a fost iezlea, în care Maica Sfântă a culcat pe micul Isus. Iezlea nu se mai găsește aici (a fost transportată la Roma), însă în locul ei s'a pus o marmoră în formă de leagăn.

Domnitorii creștini vizitând acest loc, au lăsat acolo multe daruri prețioase pentru a împodobi leagănul. În față cu acesta este altarul celor trei Crai dela răsărit. Insași peșterea, unde lumina soarelui nici când nu pătrunde, se luminează prin 32 lămpi scumpe. Dovezi istorice adevăresc, că aceasta peștere este același, în care s'a născut Mântuitorul.

Iezlea din peșterea Viflaimului a fost făcută din lemn și în veacul al șaptelea s'a transportat la Roma, unde așezându-se într'un sicriu de argint se păstrează până astăzi în biserică așa numita „Maria maggiore.“ În fiecare an la praznicul Crăciunului se pune la vederea publicului spre a fi onorată cu cinste creștinească. De present din iezle au ramas numai vr'o câteva bucăți de lemn, cari — pe cum am zis mai sus — sunt așezate într'un sicriu.

Locul, unde s'a arătat ingerul și a vestit păstorilor nașterea lui Isus, astăzi este plantat cu 50—60 de olivi. Stă sub ingrigirea unui preot grecesc. La mijloc este o peșteră, unde sf. Elena a rădicat o bisericuță frumoasă.

Scrisoarea enciclică a sfântului părinte Papa Piu XI. despre adevărata unire religioasă îndreptată cătră Patriarhi, Primați, Arhiepiscopi, Episcopi și alți Ordinari locali, care în întreaga lume a produs o adâncă impresiune, a apărut în broșură separată cu o precuvântare (Scurtă lămurire) a Preasf. Ep. Mihail Robu al Iașilor și cu un adaus de Rugăciune cătră Maica Sfântă pentru a obține prin mijlocirea ei întoarcerea bisericilor despărțite la unitatea credinței.

O mică cărticică este aceasta și ar fi de dorit să se găsească în casele tuturor cărturarilor fie de ori ce condițiune. Prețul 4 Lei. Se poate procura la Librăria Asociațiunii Sighet.

Din catehism.

66. Pentru ce a vrut Isus a fi supus părinților săi ?

El a vrut a fi supus, ca să învețe pe prunci a fi ascultători de părinți săi.

De vei fi cu ascultare
Faci faptă bună și mare
Și Hristos a ascultat
Și e în cer împărat.

Este important atât pentru înțelegerea tainei, ca și pentru învățătura noastră ca să știm motivele vieții retrase a Mântuitorului în Nazareth timp de treizeci de ani.

Înainte de toate al a împlinit prin aceasta voia părințului ceresc (Eu totdeauna cele ce sunt plăcute înaintea lui le împlinesc.) Cine face ce vrea Dumnezeu, face destul și este înțelept. Multe lucruri mari s'au întâmplat în lumea științifică, politică și religioasă în acei treizeci de ani — să ne gândim numai la domnia împăratului August Octavian la Roma, însă toate aceste nici pe de parte nu au preamărit pe Dumnezeu, și nu-ia plăcut lui ca viața tăcută, înafară ne însemnată a fiului lui în Nazaret. — Pentru aceea zice sf. Scriptura : Și darul — bunapăcerea — lui Dumnezeu era preste dânsul (Luca 2, 40)

În afară de aceasta dumnezeescul, Mântuitor ne dă prin viața lui ascunsă și exemplul unui trai comun creștinesc și începând cu reforma vieții familiare, pune bazele ori carui progres personal și social și a ori carei bune stări private și publice. Aceste baze sunt rugăciunea și împlinirea datorințelor noastre, față de Dumnezeu și în respectarea legii celei mari a ascultării și a supunerii, față de aceia cari reprezintă aci pre pământ pe Dumnezeu, în munca trebuincioasă și sfântă, într'o smereniă desinteresată și într'o abnegare de ambiție și orgoliu, care este contrar ori carei virtuți, contrar pazei și ordinii.

Din aceasta putem înțelege, de ce a trăit Mântuitorul timp atât de îndelungat viața aceea retrasă cu lucru și în ascultare în familia. Viața aceasta ascultătoare este porunca vieții sociale, pe care înainte de ce ar fi predicat-o o exercitat-o El în sinul familiei bine cuvântat, din Nazaret.

67. Ce a făcut Isus când a fost de treizeci de ani ?

Isus când a fost de treizeci de ani a început a învăța și a face minuni.

Isus a învățat prin exemplul vieții lui și prin învățătura cu grai viu, iar minuni a săvârșit ca să întărească adevărul învățăturii sale,

Mântuitorul a învățat mult și de multe ori în parabole.

Parabola este o icoană, un obiect sau o întâmplare din lumea vizibilă, ca în ea să ni se explice lucruri de peste fire și lucruri spirituale și în câteva cazuri erau profetice. Aceasta era forma obișnuită de a învăța în orient, așa învață și înțeleptul Solomon și alții din testamentul vechiu.

Dar era și profetit că precum sămânța Efraim a căzut de la credința adevărată, așa era să cadă și Izrael de fiul lui David care cădere se va realiza prin împrejurarea ca Mesia își va preda învățăturile sale în parabole. (Ps 77, 2.) Aceasta împrejurare era prin urmare pentru poporul Izraelit o încercare, care era să devină pentru el și o adevărată judecată.

Minunile sunt cele mai puternice argumente pentru întărirea caracterului dumnezeesc a învățăturilor lui Isus.

Acesta sau s'o săvârșit direct de Mântuitorul Isus Hristos, sau de învățăceii lui, s'au săvârșit asupra persoanei lui, sau asupra bisericii lui. Dacă se vorbește de minunile Domnului, înțelegem sau acelea pre cari le-a săvârșit el personal, sau Părintele ceresc le-a săvârșit preste el și pentru el. Precum pentru afirmarea caracterului Mesianic s'au împlinit în el profetiile testamentului vechiu și în afară de acesta profetii și el însuși a profetit, — așa și părintele ceresc a săvârșit minuni, ca să întărească învățăturile lui făcând minuni, cu el și pentru el, dar lângă aceasta și Isus Hristos el singur încă a săvârșit minuni, fiind el cel mai mare taumaturg — făcător de minuni. —

CUMPĂRAȚI

„NOUL TESTAMENT“

tradus și tâlcuit de p. dr. Bălan
la LIBRĂRIA ASOCIAȚIUNI SIGHET
Piața Unirii No. 25.

Colindul Crăciunului.

Refren: Florile d'albe.
Auzită dela Vartolomei Pricop.
Pr. I. Birlea.

Sus boeri nu mai dormiți,
Vremea e să vă gătiți,
Casa să o măturați,
Masa să o încărcați,
Noi umblăm și colindăm,
Și pe Domnul cautăm,
Căci s'a născut Domn preabun,
In locașul lui Crăciun.
S'a născut un Domn frumos,
Numele lui e Hristos.
Nu dormim de astă-seară,
Ci ședem de privigheală.
Din seara ajunului
P'ân într'a Crăciunului.

Așteptăm pe Domnul sfânt,
Ca să vie pre pământ.
Căci e fiul cerului
Și Domnul pământului.
In seara cea de ajun,
Vin coconii lui. Crăciun,
Să cânte, să colindeze,
Viață lungă să dorească,
Tuturor cari sunt in casă,
Și se veselesc la masă.
Hristos le deie de toate
Și la mulți ani sănătate.
Să fii gazdă bucuros,
De nașterea lui Hristos.

Numire. Preasfințitul nostru Părinte Episcop Iuliu al Gherlei a numit pe directorul dela Școala normală din Sighet pâr. Vasile Pop de protopop onorar. Sincere felicitări!

Servicii dumnezeiești la Crăciun. In biserica română gr. cat. din Sighet, cu ocazia sfintelor sărbători ale nașterii Mântuitorului serviciile divine se vor ținea după următorul program:

In noaptea de Crăciun la 12 ore se va servi După cinarul cu itvosul (Litia).

In ziua I de Crăciun la orele 9^{1/2} a. m. Sf. Liturgie; iar după miazăzi la orele 3: vecernia.

In ziua II și III de Crăciun dimineața la orele 9: itrosul cu sf. Liturgie. D. m. la orele 3: vecernia.

Serbări școlare. La Liceul de Fete „Domnița-Ileana” din Sighet in pre seara zilei de sf. Nicolae, elevele au aranjat o serbare drăguță cu disertațiune, cântări, dansuri, declamațiuni și o piesă de Crăciun. Fie care rol a fost executat cu precizie și frumos.

Elevii dela „Școala Normală” din localitate la 15 Dec. crt. seara in sala de gimnastica au dat o producțiune bine reușită. Am văzut acolo reprezentându-se datinele de Crăciun aproape din toate provinciile țării noastre și o piesă de Crăciun. Ar fi meritat, ca publicul să fi fost anunțat in cercuri mai largi despre aceasta Serată.

Poșta redacțiunii. Dorim tuturor cetitorilor și binevoitorilor noștri sărbători plăcute și an nou fericit!

Calendar săptămânal.

23 Decembrie 1928 — 5 Ianuarie 1929.

23. Dumineca înainte de Nașterea Domnului (Ev. Matei 1, 1,) SS. 10 Mart. (Crit.)

24. Luni. M. Eugenia.

25. Marți. Nașterea Domnului

26. Mercuri. S. N. de Dumnezeu

27. Joi. S. Ștefan

28. Vineri SS. 20 Mii Muc.

29. Sâmbătă. Pruncii uciși de Irod.

30. Dumineca după Nașterea Domnului. (Ev. Mat. 2, 13.) M. Anisia. Sf. Iosif logodnicul Preac. F. Marie.

31. Luni. C. Molania.

Anul 1929.

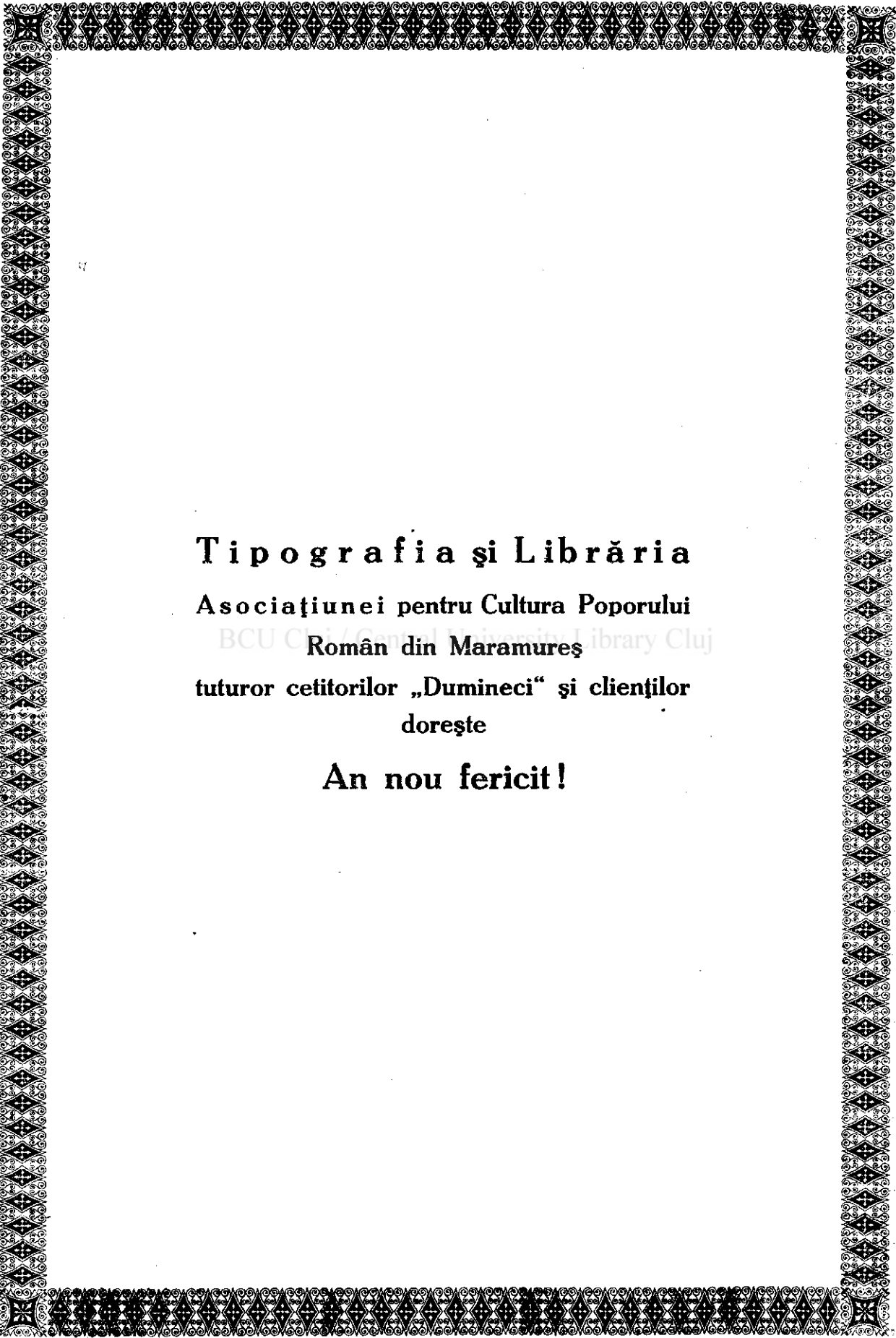
1. Marți. T. împr. (Ev. Luca 2, 20.) S. Vasile cel Mare.

2. Mercuri. P. Silvestru Papa

3. Joi. Pr. Malachia

4. Vineri. Sin. SS. 70 de Ap.

5. Sâmbătă. S. Teop. și Teona.

Tipografia și Librăria
Asociației pentru Cultura Poporului
BCU Cluj General University Library Cluj
Român din Maramureș
tuturor cetitorilor „Dumineci” și clienților
dorește

An nou fericit!